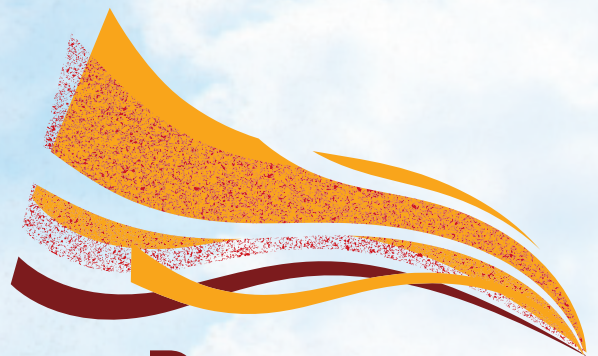

Persinformatie

Fijnstofnieuws mag wel naar buiten

Praktijkcentrum
Emissiereductie
Veehouderij

Op 13 februari 2019 is het Fijnstof Event in Barneveld georganiseerd door het Praktijkcentrum Emissiereductie Veehouderij (PEV) in samenwerking met Agrivaknet (de vereniging van bedrijfsadviseurs in de agrarische sector) en Agrio (uitgever van Pluimveeweb). Onder het motto "Fijnstof nieuws mag wel naar buiten" werden, naast de ins en outs over doel en opzet van het fijnstof onderzoek door PEV, de voorlopige resultaten gepresenteerd door Jan Workamp (PEV) en Hilko Ellen van de WUR.

Andere sprekers die aan het woord kwamen, waren:

Prof. Dick Heederik van de Universiteit Utrecht die nader inging op de vraag of fijnstof uit de pluimveehouderij invloed heeft op de gezondheid van omwonenden? En zo ja, wat is dan die invloed?

Rik van de Weerd, arts medische milieukunde en toxicoloog van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) van de veiligheid- en gezondheidsregio Gelderland-Midden. Hij gaf een presentatie over de gezondheidseffecten van fijnstof in de Gelderse Vallei en welke bronnen hiervoor mede verantwoordelijk zijn. Rik van de Weerd ontwikkelde een zogeheten dashboard waarin effecten van fijnstof reducerende maatregelen zichtbaar worden op de fijnstofconcentratie in een gebied.

Ruud Zanders en Styn Claessens, pluimveehouders en mede-eigenaren van Kipster presenteerden hun aanpak van fijnstof als onderdeel van het project van PEV en hun ervaringen.

Het event, met in de ochtend een speciaal programma voor (pluimvee) studenten, in de middag voor omgevingsdiensten en erfbetreders en in de avond voor pluimveehouders was drukbezocht met meer dan 400 bezoekers waaronder een aantal wethouders uit de regio.

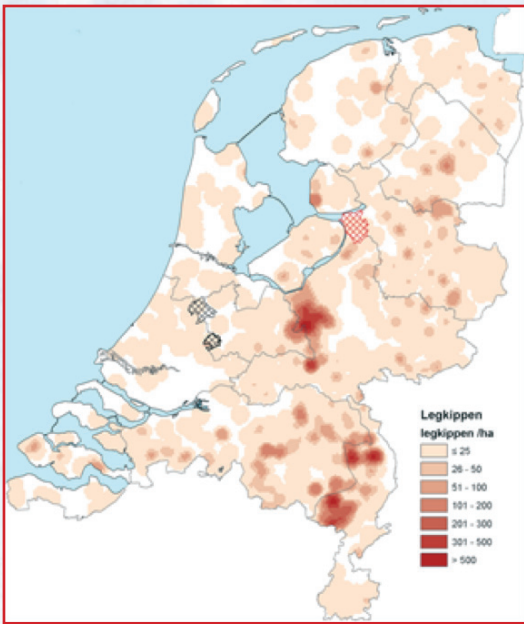
Op de volgende pagina's volgt een korte toelichting van de presentaties.

Jan Workamp

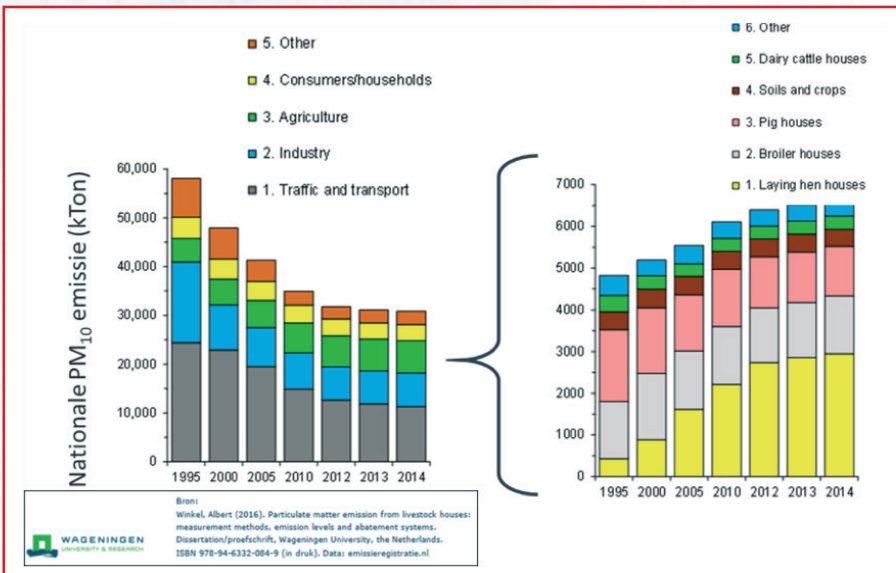
projectmanager Praktijkcentrum Emissiereductie Veehouderij

BEWUST GEKOZEN VOOR FOCUS

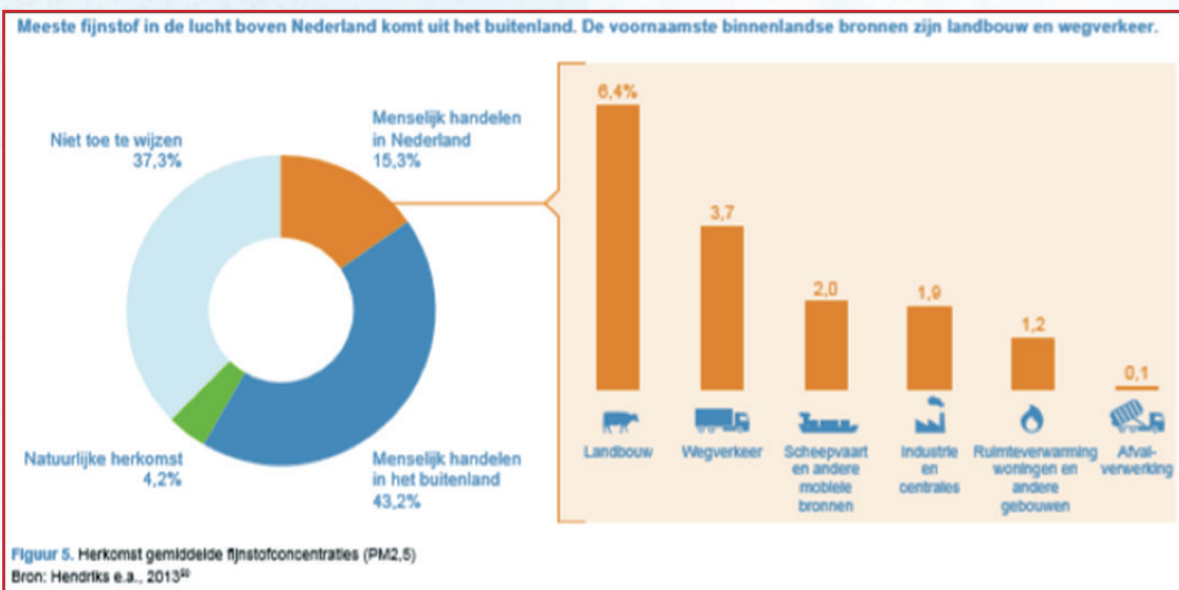
Na het bekrachtigen van het Manifest Gezonde Leefomgeving Veehouderij in december 2016 is in het voorjaar van 2017 het Praktijkcentrum Emissiereductie Veehouderij (PEV) opgericht. PEV is een onderdeel van het Poultry Expertise Centre in Barneveld. Innovators konden zich bij PEV melden met nieuwe, perspectiefvolle technieken om fijnstof in pluimveestallen te reduceren. Projectmanager van het PEV, Jan Workamp gaf aan: "voor die focus is op dat moment bewust gekozen gezien de concentratie van pluimveebedrijven in deze regio, vooral legbedrijven, die na de omschakeling naar loslopende kippen aanzienlijk meer fijnstof zijn gaan produceren. Bij de selectie is vooral gekeken naar haalbaar- en betaalbaarheid, toepasbaarheid in nieuwe én bestaande stallen en of er ook sprake is van verbetering van het binnenklimaat". Workamp gaf een toelichting op de opzet van het PEV en het project waarbij momenteel tien technieken worden uitgetest in de praktijk. Hij benadrukte dat het van het belang is dat iedere partij die bijdraagt aan de uitstoot van fijnstof, een reële bijdrage levert aan de reductie daarvan. "Het helpt niet om naar elkaar te wijzen. Samenwerking over de partijen heen en binnen een sector zijn essentieel. De juiste context moet ook onder ogen worden gezien: de veehouderij is niet de enige emissiebron, ook de industrie, de scheepvaart, het weg- en luchtverkeer en de houtstokers moeten hun steentje bijdragen. De pluimveehouderij neemt hierin z'n verantwoordelijkheid". Workamp ging ook in op een aantal actuele ontwikkelingen: "Ja, ontwikkelingen op dit gebied zijn er volop, zowel op het gebied van techniek als op het gebied van een ander vergunningenbeleid in de toekomst".

Concentraties van leghennen in Nederland
(Bron: Emissie Registratie)

Door de omschakeling naar loslopende kippen is de fijnstofproductie bij legkippen fors toegenomen.

Verdeling over de diverse fijnstofbronnen

(PLUIM)VEEHOUDERIJ KAN NIET ALLEEN HET PROBLEEM OPLOSSEN

Dick Heederik is hoofdonderzoeker van het Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO) onderzoek. In de eerste twee VGO-onderzoeken brachten de onderzoekers de gezondheid van omwonenden van veehouderijen in Brabant in kaart. Momenteel loopt een derde VGO-onderzoek in Utrecht, Gelderland en Overijssel. Hierbij wordt ook onderzocht wat de invloed is van endotoxinen uit de veehouderij op de gezondheid van omwonenden.

„Na publicatie van het eerste VGO onderzoek, gaf de landelijke politiek en de landelijke media de pluimveehouderij de schuld. Dat is niet terecht. Andere veehouderij sectoren stoten ook fijnstof, ammoniak, geur en endotoxinen uit”, zegt Heederik.

Bij fijnstof vanuit de pluimveehouderij is de samenstelling, door de aanwezigheid van endotoxinen, een extra aandachtspunt.

Uit de presentatie van Dick Heederik

Conclusies

- Veehouderij draagt substantieel bij aan het fijnstofprobleem lokaal en regionaal
- Bijdrage aan primair fijnstof en secundair fijnstof verschilt per sector/diersoort
- Primair fijnstof veehouderij kent specifieke eigenschappen die bijdragen aan toxicologisch profiel (endotoxine, micro-organismen, virussen) en zoonotische risico's
- Onderzoek heeft vooral betrekking op reguliere omstandigheden
- Ziekteuitbraken blijven een punt van zorg. Maar hiervoor bestaat veterinaire monitoring

Duidelijke relatie tussen luchtkwaliteit en gezondheid

WAT IS DE BIJDRAGE VAN LOKALE (PLUIM)VEEHOU- DERIJEN AAN DE TOTALE FIJNSTOFCONCENTRATIE?

Die vraag beantwoordde Rik van de Weerd, arts medische milieukunde en toxicoloog van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) van de veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden.

Fijnstof is afkomstig van meerdere bronnen.

Zijn conclusies:

Er zijn meerdere bronnen van fijnstof, zowel lokaal, nationaal en internationaal. Lokaal is de (pluim)veehouderij een relevante bron. Het beheersen van de fijnstof uitstoot uit veehouderijen is daarom zinvol en draagt bij aan een gezonde leefomgeving in de Gelderse Vallei.

Samenvatting

- Er is een duidelijke relatie tussen luchtkwaliteit en gezondheid.
- Gezondheidseffecten beginnen al bij de geboorte en treden gedurende het hele leven op.
- Er is geen drempel voor het optreden van gezondheidseffecten ten gevolge van luchtverontreiniging.
- Inzicht in bronnen helpen bij prioriteren maatregelen
- Maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren helpen en zijn kosteneffectief.

GEEN FIJNSTOF AAN HET EINDE VAN DE BOERDERIJ

Het streven van Kipster is geen fijnstof aan het einde van de boerderij. Daarvoor zijn maatregelen genomen om fijnstof te voorkomen, fijnstof in de stal te reduceren en de uitgaande lucht te filteren (end of pipe)

Doelstellingen voor Kipster zijn:

**FIJNSTOF
EVENT**

KIPSTER

Avondprogramma

- Geen Feed-Food-competitie
- Maximaal dierenwelzijn
- Minimale milieubelasting
- Geen risico's voor omwonenden
- Ethiek – alle producten
- Een lust voor de omgeving
- Verbinding Stad – Platteland
- Innovatief en toekomstbestendig
- Concurrerende prijs

#fijnstofevent

FIJNSTOF REDUCEREN MET PERSPECTIEF?

Na een toelichting op hoe de metingen aan de technieken worden uitgevoerd, ging Hilko Ellen in op de technische aspecten en de ervaringen van de pluimveehouders. Ook gaf hij voor- en nadelen. Hierbij merkte hij ook op dat niet alle technieken volledig zijn doorontwikkeld. Dat is ook meegenomen in de meetstrategie: "Na een tweetal metingen is er een overleg met de leverancier waarin de resultaten worden besproken. De leverancier heeft dan aan het begin van het traject nog de mogelijkheid om eventueel instellingen aan te passen." Verder benadrukte hij dat het gaat om voorlopige resultaten. Bij de meerderheid van de technieken zijn nog maar enkele metingen uitgevoerd. Pas als er een volledige set van metingen is, kan er definitief iets worden gezegd over de emissie reductie. Daarom zijn de resultaten tot nu toe ingedeeld in klassen, waarbij de reducties aan de zuinige kant zijn ingeschat.

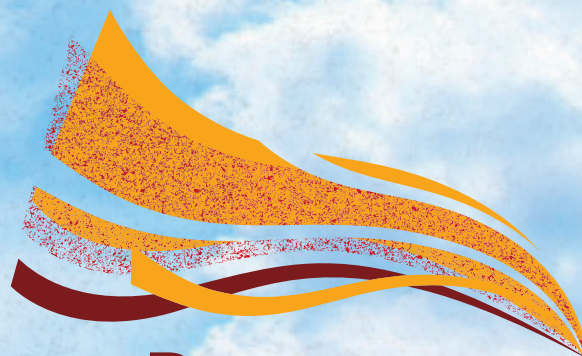
Ellen gaf een overzicht van door de leveranciers aangeleverde informatie over investeringen en kosten van de technieken. De investeringen variëren van € 0,10 tot € 3,50 per dierplaats en de jaarlijkse kosten van een paar €-cent tot € 0,50 per dierplaats. Hierbij hoort wel de opmerking dat er technieken zijn met hoge kosten maar ook hoge reducties. Daarom zijn de kosten ook uitgerekend per 10% geschatte reductie. De verschillen tussen de technieken worden dan veel kleiner.

Voorlopige resultaten emissiereductie

Techniek	Sector	Svz	<20	20-30	30-40	>40
Aquamar 	vleeskuikens	2x gemeten		X		
FLA 	legghennen	3x gemeten	X			
FLA 	legghennen	2x gemeten			X	
Granovi 	vleeskuikens	2x gemeten		X		X*
Inno+ 	legghennen (Kipster)	2x gemeten				X*
JPE/Boon/ Gasolec 	legghennen	5x gemeten	X			
Serutech-Agri/ Optiklep 	vleeskuikens	4x gemeten				X
SmitsAgro 	legghennen (Kipster)	2x gemeten			X	
StaticAir 	vleeskuikens	3x gemeten		X		
VEKO 	legghennen	2x gemeten		(X)		X*

Noot voor de redactie en niet bestemd voor publicatie

Voor meer informatie kunt
u contact opnemen met:
Jan Workamp van PEV
j.workamp@aeres.nl
tel. 06 53 2998 21.

Praktijkcentrum
Emissiereductie
Veehouderij